

Bulletin společnosti přátel historie města Chrastavy

Dokumentování současnosti je důležité nejen pro dnešek, ale i pro budoucí generace.

Při své badatelské práci velmi často potřebujeme a využíváme různé archivy, a to nejen textové, ale i obrazové. Jásáme, pokud mezi starými spisy či ve staré kronice najdeme kresbu či náčrtek. Na starých fotografiích a pohlednicích objevujeme místa a události „časem zaváté“. Takové obrázky jsou pro nás hlubokou studnicí informací. Ovšem i mladší fotografie mají obrovskou hodnotu vypovídající o stavu a změnách našeho města a okolí.

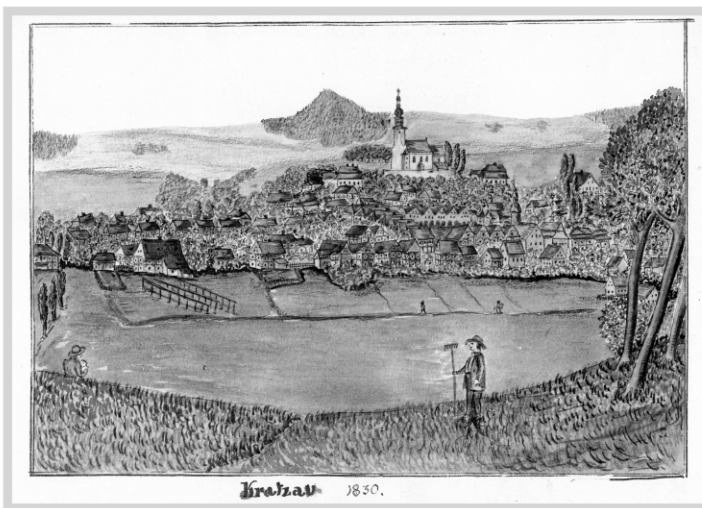
Připomeňme si nejznámější dokumentaristy své doby, z jejichž odkazu můžeme čerpat a poznávat naši minulost.

Gregor Knesche – žil v Chrastavě v letech 1843–1923.

Mnoho roků neúnavně zpracovával kroniku svého milovaného rodného města. Nikdy nebyl oficiálním městským kronikářem, nicméně sám, ze své osobní záliby, sepsal více než šest set stran (ručně psaných) o dějinách Chrastavy. Krátce před svým skoncem toto dílo dokončil.

Gregor Knesche uměl velmi dobře malovat a kreslit.

Kroniku doplnil přílohou krásných kolorovaných ilustrací s názvem „Alt-Kratzau im Bilde“ (Stará Chrastava v obrazech).

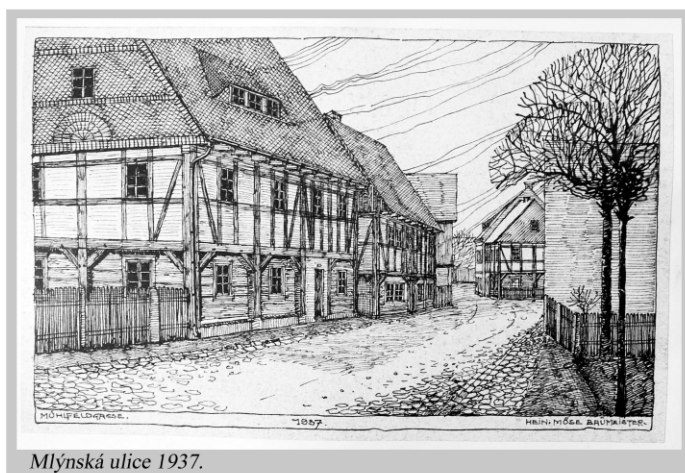
Florián Amtsbüchler – andělohorský kronikář, který žil v letech 1819–1891 v čp. 54 v Andělské Hoře. Od narození byl hluchoněmý. Když mu bylo devět let, odvezli jej rodiče do Prahy do ústavu pro hluchoněmé, tam se naučil číst a psát, a právě četba se stala jeho celoživotní útěchou.

Nenahraditelnou cenu má Amtsbüchlerova obecní kronika. Jeho prapradědeček Georg Amtsbüchler začal psát již v roce 1624 rodinnou kroniku, v níž pak další generace pokračovaly.

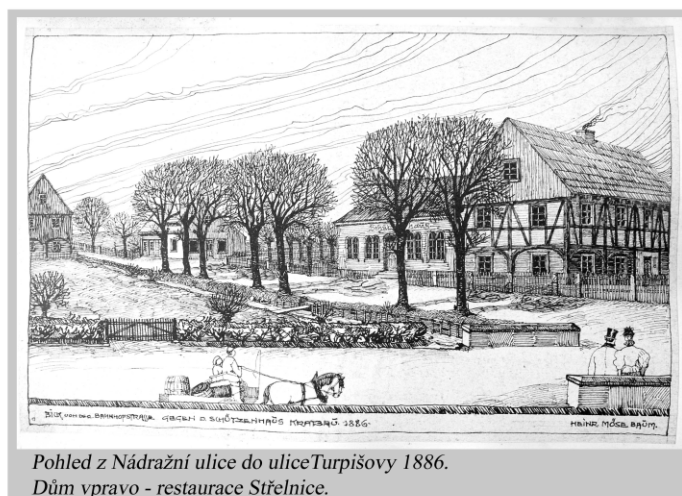
Florián byl členem již sedmé generace.

Protože rád kreslil, doplnil psaný text desítkami svých kreseb, z nichž mnohé koloroval. Na jedné z nich je např. chrastavský kostel před novogotickou přestavbou z let 1866-68, kdy měl barokní podobu. Je to možná jediný doklad, jak náš kostel sv. Vavřince dříve vypadal.

Heinrich Möse – chrastavský stavitel. Působil zde v první polovině minulého století. Dochovala se řada jeho kreseb a projektových návrhů. Roku 1941 došlo například podle jeho projektu k přístavbě na severní straně domu čp. 125, tzv. „Staré školy“.

Mlýnská ulice 1937.

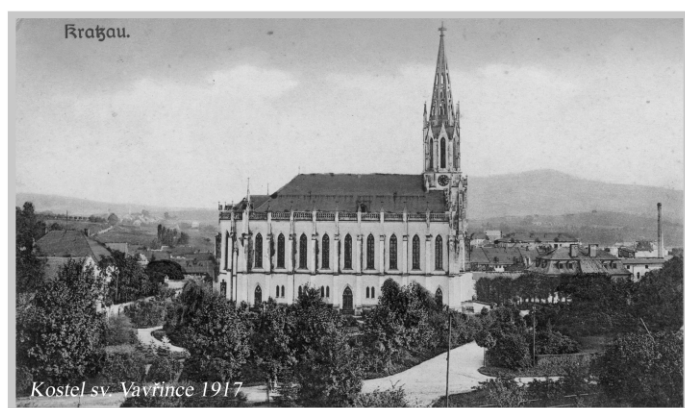
Pohled z Nádražní ulice do ulice Turpišovy 1886.
Dům vpravo - restaurace Střelnice.

Náměstí 1916.

Gustav Kadansky – známý fotograf, který svůj ateliér v Chrástavě založil roku 1885 v Kandlerově ulici č.p. 44 (dnes ul. Muzejní). V reklamě na své služby stručně nabízel vynikající provedení všech prací – můžeme předpokládat fotografování všeho druhu.

A k našemu štěstí se z jeho dílny dochovalo mnoho krásných pohlednic Chrástavy i okolních obcí.

Kostel sv. Vavřince 1917.

Führichova busta a Führichův dům 1898.

Heinrich Klassen – další známý a snad ještě proslulejší fotograf, který působil v Chrastavě na přelomu 19. a 20. století, provozoval svůj ateliér v Žitavské ulici č.p. 157. Kromě zhotovování rodinných, portrétních, dětských, svatebních či skupinových fotografií, vydal velké množství pohlednic našeho města a okolí, které, díky sběratelům, můžeme obdivovat dodnes.

O něco později, ale také zároveň, vydávala pohlednice Chrastavy firma **Foto Müller**. Pohlednic se dochovala řada, informace o vydavateli nemáme vlastně žádné. Dle potisku na zadní straně se dá předpokládat, že zde působil do 2. sv. války. Zajímavé je, že na pohledech z roku 1936, vydaných při příležitosti 30. Männer-Gauturnfest Kratzau 4.-6. juli 1936 (30. tělocvičná slavnost mužů), je na textové straně nápis **Foto Kadansky-Müller**. Možná jednorázová spolupráce.

V archivu máme několik zajímavých fotografií, které zhotovila 13.6. 1979 při své návštěvě Chrastavy bývalá obyvatelka našeho města **Elke Thiel**. 19. 5. 1992 je darovala naší Společnosti.

Naše město fotografovali – třeba jen tak pro radost – také lidé, které již osobně známe a jejich působení si pamatujeme. Dnes jsou jejich snímky dokladem doby nedávno minulé a mají rovněž své místo v našem archivu.

Zdeněk Šulc (1925-2014) – osobnost města, kterou není třeba představovat. Jeho život byl ve spojení s kulturou – ochotnický herec a zpěvák několika populárních kapel (např. Celestýnka), později pracovník chrastavského Městského muzea, jenž nejvíce proslul jako průvodce domu Josefa Führicha, který miloval a opatroval.

Z jeho dokumentování se nám zachovaly fotografie a videozáznamy především a právě Führichova domu.

Jedním ze současných vynikajících amatérských fotografů našeho regionu byl **František Hamáček** (*1948).

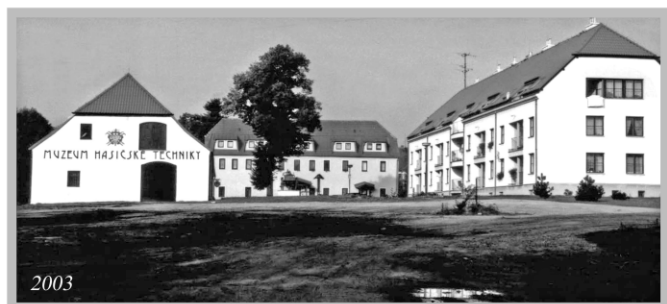
V letech 1997–2008 byl členem SPHMCH a my měli možnost seznámit se s jeho tvorbou. Řadu fotografií týkajících se Chrastavy spolku věnoval. Jeho hlavním zájmem byla umělecká fotografie, především zátiší. Ale protože se velmi rád procházel po Chrastavě a fotil její zákoutí, vzniklo mnoho krásných snímků například z míst kolem Jeřice nebo z Ovčí hory.

V době, kdy se začala prosazovat digitální technologie, svůj archiv fotografií Chrastavy, Andělské Hory, Vysoké a Vítkova z let 1976–2010 převedl do digitální podoby a věnoval je na CD nosiči Městu Chrastava a naší Společnosti.

Některá fota Františka Hamáčka nám již při dokumentaci pomohla. Například po povodni 2010, kdy bylo potřeba zjistit původní stav některých zničených objektů, který nebylo možné nijak jinak doložit. Také na přednáškách o minulosti Chrastavy jsme použili zajímavé záběry z jeho archivu.

V době, kdy již nebyl členem Společnosti, přeci občas rád zavítal na některou z našich schůzek.

V sobotu 27. června 2020 bohužel podlehl těžké nemoci, se kterou několik let bojoval. Jeho fotografie nám jej však budou stále připomínat.

Bulletin Společnosti přátel historie města Chrastavy

№ 271 bylo vydáno v září 2020

Vydává jako přílohu Chrastavských listů a pro svoji potřebu Společnost přátel historie města Chrastavy.
Toto číslo připravila: Jana Zahurancová

Napsat nám můžete na e-mail: sphmch@volny.cz

